

Dobrogea

ZIAR INDEPENDENT SAPTAMANAL

REDACTIA
Bul. Ferdinand No. 20
ADMINISTRATIJA
Str. Stefan-cel-Mare No. 16

Director : Sandi Constantinescu

ABONAMENTE
1 an Lei 300
1/2 an Lei 200
Instituții Lei 600

Refuzul Domnului V. Brătianu

Meglio vivere un giorno da leone che cento anni de pecora.

Un om, pentru care partidul e un vast laborator unde se lucrează calm, metodic și continuu; un om, incapabil de a încălzi o adunare, de a face să vibreze o tribună și de a încheia un curent; un ministru, care n'a fost niciodată în stare să facă cel mai mic lucru din simplă vanitate ori pentru a prețui un omagiu personal; un șef urmat pentru orice fel de motiv și din orice considerație, însă niciodată pentru simpatia pe care s'ar sili s'o radieze. Un asemenea om, adică d. Vintilă Brătianu, a făcut într-o zi un gest unic de curaj, fără precedent în viața noastră politică și plin de consecințe pentru d-sa și pentru partidul liberal: a refuzat să se prezinte Regelui într-o audiență pe a cărei ziua fixată a apreciat-o singur ca tardivă.

E adevărat că cu două zile mai înainte luase un pios contact cu marele său frate care a zis cândva că „instituțiile care vor să se mențină și să se desvolte trebuie să evolueze și să se armonizeze cu interesele societăților în care trăesc”, despre omul politic „prima condiție pentru a fi capabil de a guvernă este să fii capabil de a te guvernă”, iar despre partidele politice „ca forța partidelor politice ca și a oștirilor, e constituită în primul rând de moralul lor”.

Se mai poate ca reflectând profund în ajun, omul să fi ajuns să constate singur și cu adevărat „prin el însuși”, că, o anumită audiență în Iulie trecut, a rămas fără vreuna, oricare, din consecințele așteptate, că boala d-lui Maniu crește și se agravează numai sub raportul misterului, că d. George Brătianu, — nepotul fără unchiu, — acumulează un capital care nu se compune nici din oameni, nici din curent, nici din program, că în fine apelul din ajunul deschiderii parlamentului are pe cât de public, pe atât de limitat la anume partide politice, și atunci se va fi gândit d. Vintilă Brătianu la zicala fascistă: mai bine să trăești o zi de leu decât o sută de ani de oaie!

Și s'a hotărât pentru ziua leului...
Cavalerii ordinului Mihai Viteazul formează desigur* o elită de eroi. Toți aceia care au fost în războiu știu că eroismul lor s'a chemat o zi, un ceas sau numai un moment în care curajul, inițiativa, disprețul de dificultăți și poate de viață s'au substituit oricărui instinct ori calcul de conservare, — s'a chemat ziua leului. Dacă ocaziunea a celei zile n'ar fi venit, desigur că mătasă roșu-închis ar fi servit acelorași oameni, însă numai pentru o onorabilă și foarte obișnuită cravată.

În politică o zi de leu transformă un simplu partizan într'un adevărat om iar pe șeful unui partid într'o imagine. Pe d. Brătianu curajul său l-a făcut ceea ce nu a reușit niciodată să fie și ceea ce nu a urmărit să ajungă: un om simpatic și încă simpatic peste granițele partidului său, un om interesant în tot cazul chiar în sufluletele acestora care nu au isbutit vreedată să se încălzească de acest candelabru rece, monoton și neinspirator, care e firea d-lui Vintilă Brătianu.

Este în definitiv cât se poate de primitiv sentimentul mulțimei pentru victimă dar peste acest sentiment nu se poate trece decât odată cu pasul făcut peste însăși mulțimea.

Nu e de loc sigur că dacă apelul regelui adresat partidului liberal de a reintra în Camera s'ar fi făcut într'o altă formă, i s'ar mai fi dat d-lui Brătianu ocazia refuzului de egală publicitate cu toate consecințele ei. Publicitatea unor lucruri aruncă în greutățile politice elemente și germeni de noi greutăți de care nu e rău ca masele să fie scutite ori ferite. Altfel, ele nasc gânduri și credințe pe care dacă nu le exprimă, nu mai puțin le poartă în judecata lor sentimentală și lipsită de orice control.

Vechea școală care făcea o largă întrebuințare de confidențial în anumite comunicări nu eră poate, cea mai nepotrivită cu țara noastră.

SANDI CONSTANTINESCU

Tot chestia Școalelor

În numărul trecut al ziarului nostru un colaborator ocazional avea aerul să se plângă de menținerea școalelor normale de fete în Constanța pe care o pune în socoteala culorii politice a soțului directorului, d. avocat Dan Alecu. Refuzăm de a ne însuși asemenea presupuneri iar dacă ele ar fi exacte totuși, dacă adică politicianismul singur a rămas să conserve o instituție într'un oraș ca Constanța, e poate singura împrejurare când politicianismul trebuie felicitat.

Abonații ziarului nostru primesc o poliță de asigurare de 20.000 lei gratuită cu amortizare prin tragere la sorți, de la Societatea Anonimă de Asigurări Generale „AGRONOMUL”.

COLECTIVIZAREA SATELOR

(URMARE)

Marea noastră industrie socialistă, al cărei ritm de dezvoltare se distinge prin avântul său, nu are în adevăr un ritm de dezvoltare atât de accelerat. Nu este aore limpede că tânăra dar marea agricultură socialistă (kolkhoz și sorkhoz) are înaintea ei un frumos viitor și că dezvoltarea ei va fi admirabilă?

Succesele sale nemăsurate în edificia kolkhozilor se explică printro serie întreagă de cauze din care trebuie să semnalăm cel puțin următoarele. Aceste succese se explică mai întâi prin faptul că Partidul a urmat politica leninistă de educație a maselor, atrăgând sistematic masele țărănești la kolkhoz prin stabilirea de societăți cooperative. Aceste succese se explică prin faptul că, Partidul a luptat cu succes tot așa de bine în contra acestora care au încercat să depășească mișcarea și să desvolte kolkhozul prin decrete (făuriri de vorbe goale de „sînta”) ca și în contra acestora cari încercau să dea Partidul mapi și să meargă la remorca mișcării (lopătării de dreapta). Fără această politică Partidul n'ar fi putut să transforme mișcarea kolkhozilor într'o adevărată mișcare de massă.

Când proletariatul din Petrograd și soldații din garizoana din Petrograd, au luat puterea, zice Lenin, ei știau perfect de bine că la țară, edificarea și dezvoltarea kolkhozilor prin decrete (făuriri de vorbe goale de „sînta”) ca și încercând de a introduce munca colectivă a pământului prin decrete și legi, s'ar comite o enormă prostie; că numai o

Despre Spectacole

Pe frontul vieții artistice în Constanța este acalmie. Orașanul care se interesează de mișcarea culturală, frecventează zăvoarele care abundă pe la noi sub diferite titluri și formații. Acolo mai găsește pe lângă o conferință, nu întotdeauna obositoare și pliticoasă, o lectură uneori bine aleasă și muzică de cele mai multe ori bine executată. Atât numai este încă preferabil, complexei torpeli intelectuale.

Orașanul care cere însă de la artă o recreație, nu o găsește în Constanța decât la cinematograful.

Nu avem teatre, nu avem nici teatru. Trupele care colindă țara în turnee, se abat toate pe la noi, oferindu-ne în general pentru prețuri foarte mari, spectacole nu prea sîrălucite.

Intr'o piesă ce se juca la Constanța, de o excelentă trupă din București, și a cărei acțiune se desfășura în lumea aristocratică și bogată, într'o scenă, artiștii trebuiau să exclaimă: — „Cum? suntem primii chiar în salonul de audiență?” . . . Și partenerul trebuia să răspundă: — „Auzisem de faptul acestui palat, totuși nu mi-ăș fi închipuit această risipă de lux orbitor...” Dar... „fastu” care „orbise” pe doi lorzi, se reduea la două fotofii îmbrăcate în creton roz și, într'un colț, acoperite cu un plai de călătorie, trei valize complexatului mobilier al artiștilor plecau de la teatru direct la gară)... Inșă, nu putem cere trupelor de turnee toate decorațiile necesare. De aceea căt timp nu avem teatru propriu zis, nu putem avea teatru bine jucat.

Lată pentru ce trebuie să ne întorcem la cinematografe, avem un „voluntar” unui singur deodată, la cinematograful Regina Maria.

Sonorul câștigă gustul publicului pe zi ce trece, dovadă că e singurul cinematograful din Constanța, în care același film poate rula o întreaga săptămână cu săli pline întotdeauna. Patronii, credem, sunt modești și conștiențoși; filmele mai întotdeauna bune și bine alese iar prețul locului, 30 de lei. Credem că este cel mai mic preț din țara la un „sonor”... Majesticul, Capitolul, Odeonul, nu șomează nici ele. Neavând încă instalații noi, recurg tot la „mute”. Amatori se mai găsesc și pentru ele. Suntem conservatori în unele privințe: suntem singura țară dintre cele civilizate unde mijlocul de locomotivă cu trăsura să mai fie atât de întrebunțat în locul automobilului. Cred că vom rămâne tot ultima țară în care biștele „mute” își vor găsi un refugiu mai târziu ca și birjile antice.

Continuare în pag. II-a

minoritate înfimă de țărani conștienți puteau să consimtă la acest lucru, dar că enorma majoritate nu-și propunea această datorie. Lată pentru ce ne-am mîrginit la ceace eră absolut indispensabil în interesul dezvoltării revoluției: în nici un caz să nu întrecem dezvoltarea maselor, dar să așteptăm ca propria experiență a acestor mase, ca propria lor luptă, să dea naștere unei mișcări progresive.

Dacă Partidul a câștigat o mare victorie pe frontul edificării ei kolkhozilor, este, pentru că a aplicat exact această tactică a lui Lenin.

Acest succes neuzit în edificarea agriculturii se explică apoi, prin faptul că puterea sovietică a ținut socoteală în mod exact de nevoile spirituale țărănești, conștând în noi instrumente de arătură, în noi mijloace tehnice; prin faptul că a văzut exact impusul în care se găseau țărănii în urma formelor înapoiate ale culturii. Ținând seama de toate acestea; a organizat la timp ajutorul necesar sub forma centrului de locație de instrumente etc., coloane de tractoare, de stații de mașini și tractoare sub forma de organizație de lucru colectiv al pământului, edificarea kolkhozului, în sfârșit, sub forma unui mare ajutor al domeniilor Statului pentru economia țărănească. Este pentru prima dată în istoria umanității, când în lume, un regim, acal al Sovietelor a demonstrat în practică posibilitatea de a furniza țărănimii muncitoare un ajutor sistematic și durabil în producție. Nu este clar că masele muncitoare ale țărănimii care de când lumea suferă de lipsa materialului agricol, nu puteau să nu se aștepte de acest ajutor și să se angajeze pe calea mișcării kolkhozilor? Mai este de mirare după aceasta că cuvîntul de ordine de aci înainte al proletariatului: „Cu fața spre țară” va trebui probabil să se completeze cu unul cuvînt de ordine al țărănilor colectivisti: „Cu fața spre oraș”?

De pe soclul meu

Rătăceam de o întregă fără să fi isbituți să găsească ceace căutam: un om politic în Constanța, un om din înțelepciunea cărui să altu, — unde mergem și ce e de făcut.

Nu găsisem decât politicieni cari se urau fără iertare sau se iertau fără rușine. Și mi-am zis că despre toate acestea ciflorii mei pot să închipuie fără a mai trebui să pătez albul hârtiei cu mărunțurile sau chipul lor. Către seară mă oprii în Piața Independenței. În definitiv numele acestei piețe este cât se poate de frumos dar că este poate de nepotrivit. Căci în adevăr de aci încolo încețea orice independență față de băncile care nu înscriu în cifrele registrelor lor, nimic care să semene cu independența. Ba chiar însăși piețe i-s-ar putea zice mai sîncur, Piața Procentelor...

Privii spre statul lui Ovid. Exilatului din Tomis, tocmai îl cădea pe fruntea goașă o rază de soare, din acest Noembrie căld, care nu vrea să fie pretrecut cu blesteme. Mă apropiai: chipul lui Ovidiu avea un vag surâs pe buze. Părea să murmure ceva: emoționat mă azeai sub statuă, privind înțit la omul cu capul în pământ, care gândește în bronz, într'un oraș de plumb. Mă înșelase; ceace luasem drept surâsul lui, era iluziunea mea. Mă azeai atunci pe una din băncile înfructuie privind în gol, spre un palat care trebue neapărat lăcrămat, dar nu mai nainte de a se darăma și alte lucruri din Tomis. Ochii mei cercetau liniștea profilată pe cer a minarului, — acest creion enorm care scrie pe cer o poemă neînțeleasă de nimeni, — sau poete tragedia lui însuși de vestitor amuți deapurr, înecat în proza și barbaria abătută dela Coran și dela noptă abier. Lumea se răsire în Piața Independenței, pe neștiințe se facuse noapte și începupe un vânt rece; stătușem mai mult de un ceas fără să-mi dau seama.

Mă sculai să plec în spre casă. Dar de-odată auzii în șoaptă la spatele meu: „Îlle ego qui fuerin terrorum lusor amorus „Quem legis in nocte accipis posteritatis „Sulmo mihi pariter est gelidus ubermus undis „Milia qui novies distat ab urbe decem... — Ce era asta? „Editus hic ego sum; nec non ut tempora noris „Cum cecidit fatus consilium uterque pari „Am rāmas jūnta locū... Nu înțelegem nimic...

Mai avem și cinematograful Liga Culturală; lumea îi zice simplu „cinema Traianuși” ca un fel de obligație față de acel care a dat banii să se clădească o sală. Aci filmul contează prea puțin, pentru că filmul care rulează este o parte secundară a programului, alături în principal de trupa Liliacu. Pentru că acesta, trupa se găsește de mai mult vreme pe la noi și pare să aibă tendința de permanență; ne vom ocupa puțin de ea. Alături din elemente eterogene în care surși refugiați predomină, nu ne da spectacole, desigur ca la Marea Operă din Paris unde Baletul Rusești au cunoscut alăta vogă, dar ne da un spectacol onor, suportabil, curat și distractiv pentru 30 de lei. Programul însă, excesiv de încercat, este diluat cu prea multe nume de „solo”. Desigur, este amuzantă balalaica și armonica, e agreabilă muzica vocală, dar dacă aceste elemente s'au cotropit într'un simplu trio, ar fi mai original și mai puțin pretentiv.

Grafamoni și Radio, ne au făcut extrem de exigenți cu producțiile „solo...” Ochiul a rămas mai indulgent decât urechea noastră. Dansuri, coruri, costume îngrijite, decente și curate (iar aci trupa Liliacu

În definitiv acest succes neuzat al edificăției kolhozilor se datorate faptului că lucrătorii avansați din țara noastră au luat această cauză în mână. Vorbesc de brigadele muncitoare care, cu zecile și cu sutele, s'au îndreptat către principalele regiuni din țara noastră. Trebue să recunoaștem că din toți propagandiștii posibili existând actualmente și lucrând pentru mișcarea kolhozilor, cel mai bun sunt propagandiștii lucrători. Nu e de mirare atunci că lucrătorii au reușit să convingă pe țărani de superioritatea marelui economii colective față de mica economie individuală, cu atât mai mult cu cât kolhozii și domeniile Statului actuale sunt o dovadă palpabilă a acestor avantajii.

Pe acest teren am obținut succese în organizația kolhozilor, succese care, după părerea mea sunt cele mai importante și mai decisive dintre toate cele obținute în cursul ultimilor ani.

Obiecțiunile „științei” relativ la posibilitatea de a organiza mari fabrici de grâu de 50 până la 100.000 de hectare au fost nimicite. Practica a răspuns obiecțiilor „științei” demonstrând odată mai mult că nu numai practica trebue să profite de învâlmintele „științei”, dar că și aceasta ar avea nevoie căte odată să se ducă la școala practicei. În țările capitaliste, fabricile uriașe de grâu nu se acimatizează. Dar țara noastră nu este o țară capitalistă. Nu trebue să uităm această „mică” distincție. La capitaliști, organizația marilor fabrici de grâu este imposibilă, fără a cumpără mai întâi un mare număr de parcele de pământ sau fără a plăti o rentă absolută de așa fel încât producția este încercată cu cheltuieli formidabile, pentru că există acolo proprietatea privată a pământului. La noi, din potrivă, nu mai există rentă foncieră absolută cu tot nu mai există vîndere sau cumpărare de terenuri, ceace crează condiții favorabile des-

Vai! De ce învățăm latineste fără să pricepem nimic! Aș fi dat toți anii mei de carte pe înțelesul versurilor poetului.

Vocea continuă întreaga elogie și, tăcu. Trecură toți mai puțin disprețu cu încetul. Nu știu ce să fac și nu știu ce am de mine. După o clipă lungă mă apropiai de statuie. Într-un bai cu privirea.

— Ce? Nu știți latineste?! — Nu; răspunsei eu amară! — Eu știu românește. Am învățat de când vă toți aud în jurul meu. Mai știu, turcește, grecește, armeneste, bulgărește, nemțește și evrește. Câți imi dau ocol de atatea zeci de ani... Soarta exilatului.

Acum două mi de ani am făcut versuri în limba getică și sarmatică. La o serbare în cinstea lui Bacchus, mi-au dat o coroană. Mă iubeau Tomitanii de ală dată... Cei ce azi m'au uitat cu desăvârșire; cu numele meu botază străzi întinse, insule parșite, cooperative indolente, mori care nu merg, trenuri care se ciocnesc, și atenee care nu sunt frecventate. Va veni într-o zi și societate de înmormântare să-mi împrumute numele...

Bietele mele metamorfoze, nu le mai cîștete nimeni. Ce zi: Elegiile care m'au costat alăta nopti de lacrimi, Ponticele care m'au sărșit pe mâni acestei mări, nu le răstoștete nimeni, nimeni! Niște bleși profesori necășite când în când degeaba bu școlari în numele meu... Cât despre „Arta de a iubi”, dacă Roma nu mă îndeamna s'o scriu, Mamaia n'ar fi făcut s'o pun pe foc...

Un singur om m'a iubit dintre voi: Alexandru... — Maestre...; încercal eu să conșolez pe poet... — Zadarnic; interperse el, — Zadarnic.

Trebue însă să vorbesc. Nu mai pot suferi bronzul acesta, aci, în această piață, cu dosul la Primărie și cu nasul în falimentele voastre; Comprim în el atatea gânduri...

— Vorbește, maestre... zisei eu fericit.

După o lungă pauză, poetul spuse:

— Voi vorbi; iar tu vei însemna tot ceace îți voi spune, vei împărtași tuturor ceace vei aia și vei țipa data și va trebul, — tot ceace e voi însemna voi împărtași și voi țipa de pe soclul meu Primești?

Am primul.

ANONIMUS POETAE NOTARIUS

excelează și rivalizează cu trupe de reviste mai mari și mai pretențioase) e tot ce ar trebui să ne dea, ca să căștice artregei săli. Această spre deosebire de alte „jornaiști artistice” care se aciatuza unori pe la cinematografele din Constanța.

Acestea sunt o jale, simt o plagă, repertoriul lor e o compilație de genul de pe maidane și scursori de canale, o compilație de triuivități culese de prin alte „reviste” periferice și centrale din București.

E drept că și buceureștii au spectacole din acestea. Într-o revistă ce se mai joacă încă în Capitala, un actor, care e și deputat în actualele Camere, repeta mereu în replică, un cuvânt pe care nu'l găsim nici spiritual, nici literar: „Păr, păr...” Dar buceureștii au de ales între simfonice și solși, între teatru și cinematograful. Noi nu avem decât pe acesta din urmă. Tocmai de aceea s'au păstrăm contemplant de mirosul ce exală repertoriul și exhibițiile cabinilor.

Știm: „I y a pour tous les goûts”; dar datoria noastră nu este să speculăm gustul publicului, dar s'ă rafinăm pe cât e cu puțință.

R.

voltării marilor exploatări de cereale, pentru că noi proprietatea privată a solului a fost abolită. Acolo, la capitaliști, marile culturi de cereale nu urmăresc decât căștigiuri ridicate sau, cel puțin, căștigiuri corespunzătoare cu așa zisul preț mijlociu de căștig, fără care capitaliștii nu sunt interesați în general, să investescă capitalurile lor în exploatarea de cereale. La noi, din potrivă, marile domenii de cereale care sunt în acele timp de domenii ale Statului n'au nici o nevoie ca să se desvolte nici pentru un maximum de profit, nici pentru un preț mijlociu de profit, ceace de asemenea crează condiții favorabile desvolțării culturii mari. În sfârșit, sub capitalism, nu se acordă marilor exploatări agricole credite speciale și degrevări de impozite; pe când sub regimul sovietic care se orientează către susținerea sectorului socialist, astfel de posibilități există și vor exista întotdeauna. „Știința” onorabilă, a uitat acest lucru.

Afirmățiile oportuniștilor de dreapta [rupul Bukharin] s'au derămat. El spune că a) țărani nu ar adera la kolhoz, b) ritmul accelerat al kolhozilor n'ar crea decât o nemulțumire a maselelor și o despărțire între clasa uvrieră și țărănime, c) „calea mare” a desvolțării socialiste la țară nu eră prin constituirea de kolhozuri, dar prin cooperative, d) desvolțarea kolhozilor și ofensivă în contra elementelor capitaliste putea să aibă de rezultat înfălmăzirea țării.

Toate acestea care au zut în pulbere, ca vechile rămășițe ale burgheziei liberale.

Mai întâi, țărani au intrat în kolhozuri pe sate, pe districte, pe regiuni întregi.

Apoi, mișcarea masele kolhozilor nu slăbește de loc dar întărește alianța cu țărani muncitori dându-i o nouă bază de producție.

Chiar și orbi văd astăzi că dacă există o ne-

RECENZII

IOAN PETROVICI: „IMPRESII DIN ITALIA”

În invazia de tipărituri care își cer un loc în preocupările intelectualului de azi, o carte de impresii de călătorie s'ar putea impune din interes pentru călător, din curiozitate pentru călătorii ori din sentiment pentru locurile călătorite. La diferite epoci aceas cartă eș schimbă singurul interes și cu al valorazei simțului recreativ într'un moment dat devine căndva prisma mărturie, se poate ridica la importanța unui document putând într-o bună zi să rămână numai pentru interes filologic.

Mai interesant decât toate cele cincizece cărți de Metamorfoze ar fi fost desigur impresiile de călătorie ale lui Ovidiu, pe nava nenorocită care l'adus la Tomis, impresii din care poetul credeă că poate face numai o simplă legie, — și acea covârșită de mitologia care ne-o înștrează atât de mult astăzi. Și tot de asemenea mai interesant decât toate eforturile generoase și emoționante pentru a stabili leitivitatea neamului ar fi fost desigur simplele însemnări de toată clipă, din călătoria lui Miron Costin la Roma. Atât este de adevărat că ceace poate interesă dintr-o carte de călătorie, cel dintâi care nu știe este însuș călătorul.

Călătoriile azi în Europa nu mai sunt interesante pentru mijloacele de călătorie: ghidurile se însărăcesc să memoreze secolelor viitoare cum se călătorește astăzi de pildă, dela București la Roma. Ocaziile pierdute de strămoșii amintii sunt definitiv pierdute dar și evitate pentru strănepoții cititori, de azi în două sute de ani.

Țara străbătută își schimbă încet dar continuu aspectele, datorită de a urmări serpuirul ar fi fost prefaciori în numele cărora Roma antică ar zace sub Roma modernă, nu mai revine călătorului; o știință întreagă este prezintă pentru asemenea preocupare.

Rămâne călătorul oare poate fi un misit care și-ar nota prețurile, un parvenit care și-ar păstră notele de plată, o tânără căsătorită care și-ar însemna magazinele și așa mai departe... Sau un intelectual care ar plecă să-și destină gândurile și ar scrie ca să și le păstreze, ca d. I. Petrovici.

D. Petrovici a vizitat țara și numai odată Italia, cum o mărturisește singur. A vizitat-o sub regimul mussolinian, — adică fără a o putea compara cu ea însăși în alăta epocă, ceace este desigur un mijloc desăvârșit de a cerceta o țară. Peisagiul italian îl absorbe în mod absolut: oamenii nu'l interesează aproape de loc, și totuși între Venetia și Napoli lumea italiană este tot atât de interesantă ca și Canal Grande ori Vezuviul. Într-o a doua călătorie d. Petrovici, va descinde desigur la oama.

Până atunci, cât entuziasm, câtă febră de a vedea, câtă plăcere sănătoasă de a absorbi nu ti dau d-lui I. Petrovici, priveliștele italiene. Reminiscentențe din gândirea altora ori date precise din cultura s'au, nu-l încarcă nicio clipă și nu-l ispitesc la vre-o demonstrație. Cartea sa este desbrăcată de orice efort de a instrui pentru că scriitorul, în mod sincer, nu a vroit notându-i impresiile decât să-i prelungească plăcerea de a fi călătorit. Domnul I. Petrovici nu înțește nicio clipă să fie ghidul călătorului pentru alăta dată, deși, pentru multe priveliști rusește s'o facă. Nu mărturisește niciodată într-o impresie pe care o ghiștece că ar putea fi numai a d-sale și mai ales nu suprapune nicio clipă impres-

mulțumire printre masele principale ale țărănimei această nemulțumire nu privește politica colectivizării a puterii sovietice, dar numai faptul că puterea sovietică nu poate corespunde avântului mișcării de colectivizare, furnizând țărănilor, mașini și unelte indispensabile.

În al treilea rând, discuțiunea asupra „marei căi” a desvolțării socialiste la țară, este o discuțiune teoretică, demnă de tinerei liberali mici-burșezii tip. Eichenwald și Slépkov. Este evident că alăta vreme cât nu există o mișcare de colectivizare de massă, „marea cale” eră, formele primare ale cooperativei, acea a aprovizionării și a vânzării. Dar când forma superioară a cooperativei, acea a colectivizării agricole, a intrat în joc, ea a devenit adevărată „cale”. Drept vorbind, marea cale a desvolțării socialiste la țară, este planul cooperativ al lui Lenin care cuprinde toate formele cooperativei agricole, de la formele inferioare (aprovizionare și vîndere) până la formele superioare (producție colectivă). A omne kolhozilor sistemul cooperativ, acesta însemnează a rade de leninism și a face dovadă de ignoranță.

În al patrulea rând, acum chiar orbi văd că fără oivensivă în contra elementelor capitaliste de la țară și fără desvolțarea mișcării kolhozilor și a domeniilor Statului, noi n'am fi obținut astăzi nici succesele decisive în depozitul de cereale în cursul anului prezent, nici n'am fi constituit în mâinile Statului, rezerve de zeci și mii de chintale de grâu. Mai mult, putem declara cu certitudine că greșea desvolțării mișcării kolhozilor și domeniilor Statului, nu scăpăm definitiv, dacă nu am și scăpat chiar, de criza grăului. Și dacă desvolțarea kolhozilor și a domeniilor Statului se efectuează într'un ritm accelerat, nu este nici o rațiune să ne îndomăm că țara noastră în vre-o trei ani va deveni

siile d-sale cu ale altora, din mulțimea de mari amănți ai Italiei, poezii, muzicanți și pictori. Nu controlază pe nimeni se delectează pe sine însuși numai sub soarele de neuitat al Italiei.

Dar ceace constituie farmecul esențial al cărții d-lui Petrovici este limba d-sale română îmbogățită cu dicționarul intelectualului, emipaciată de căutare și scutită de naționalismul convențional și strident. E un povestitor colorat, inspirat și norocos. Obicnuta străbătore a unei șosele cu automobilul d-asa o preface astfel:

„Șoseaua este foarte frecventată de vehicule mai ușoare ne ajung din spate și altele le întâlnim în cale, mergând în direcție opusă. Dar din cauza serpenților etajate. Incurșiările acestea nu se petrec; cu banalitatea întâlnirilor rectiliniilor ci au parca o grație de menueț”.

Sau vorbind de privelețea monotonă a mulțor:

„De aci înainte toate piscurile care se înmulțesc într-una au această culoare de rubin și sunt răcâți de dungile lăstate de scurgerea zăpezilor ca un obraz pe care dăra lacrimilor s'au uitat nersărsă”. (Prin Dolomiți p. 178).

Multe pagini și întreg capitolul la Verona, ar putea ocupa cu mult succes față de altă proză contemporană un loc de onoare într-o bună creație de proză română.”

D. Petrovici își spune „un călător care și notează gândurile”; cațea d-sale rămâne lucrarea unui scriitor care editorește.

Marele foc din strada Carol

Sâmbătă seara un puternic incendiu ce ar fi putut lua proporții de catastrofă, s'a declarat în strada Carol.

La un moment dată s'a observat mai mult fum eșind din atelierul de tapițerie al lui D. Dejan. Sergentul din post bănuind că este vorba de un incendiu a dat alarma și în câteva minute întregul echipament al pompierilor, a fost la fața locului.

Și de data aceasta am avut de admirat curajul și energia D-lui Locot. Picioruș, comandantul pompierilor din localitate.

Intr-o jumătate de oră numai, clădirea incendiată a fost desvelită pentru a se putea stinge mai ușor.

Imobilul era al D-nei Maria Ștefan Nistor, o construcție veche, care adăpostea magazinul de mobile și sticlărie: Philibosian & Kimbelian, precum și atelierul de tapițerie al lui Dumitru Dejan, de unde s'a declarat incendiul.

Pagube mai importante a suferit Philibosian și Kimbelian de căror marfă este asigurată la Soc. „Lloid” reprezentată în localitate prin Watson-Youell. Imobilul a fost asigurat la Dacia pentru o sumă nu prea importantă.

Cercetările au stabilit că incendiul a luat naștere din neglijență la atelierul de tapițerie, unde s'a aprins niște material mărunt.

una din cele mai mari dacă nu cea mai mare dintre producătoare de grâu din lume.

Ce este nou în mișcarea actuală a kolhozilor? Faptul nu și decisiv în mișcarea actuală de colectivizare a agriculturii, consistă în aceea că țărane se organizează în kolhoz, nu în grupuri izolate, cum era cazul până acum, dar pe sate, pe districte, prin zone și chiar prin regiuni întregi. Ce înseamnă aceasta? Aceasta înseamnă că țărânul mijlociu aderă la kolhoz. Aceasta este esențialul mișcării radicale în dezvoltarea economice rurale care constituie succesul cel mai important al puterii sovietice pentru anul ce s'a scurs.

„Conceptia” mențevică a trotskismului care spune că clasa uvrieră și principalele masse ale țărănimii sunt incapabile de a construi socialismul este nimicită. Astăzi, chiar orbii văd că țărânul mijlociu se orientează spre kolhoz. Astăzi, este limpede pentru toți, că planul întocmit pe cincini pentru industrie și agricultură, este acal al edificării socialismului; acei care n'au creștință în posibilitatea de a construi socialismul în țara noastră, n'au dreptul de a saluta planul nostru de cincini ani.

Ultima nădejde a capitalistilor din U. R. S. S. capitalismul, „principiul sfânt al proprietății private”, se preface în praful țărănimii pe cari îl consideră ca pe o îngrășămintă destinată să amelioreze solul pentru capitalism, părăsesc în masă flămura atât de glorificată a „proprietății private” și merg pe calea colectivismului, a socialismului. Ultima speranță de a restabili capitalismul, se prăbușește.

Acasta explică între altele faptul că elemente capitaliste din țara noastră încearcă cu desperare să ridice toate forțele lumii vechi în contra înfățișării socialismului, ceea ce provoacă o accentuare

NOROCUL OMULUI

Ați aflat — iubiiți cititori — de norocul necerocitului domn Molivas, care a fost iubit trei zile de trei doamne sentimentale.

Ați aflat iarăși că amicul în chestiune a reclamat la parchet. Ce?... probabil să i se plătească daune... pentru uzagiu; sau cum se spune în tehnică, să i se achite „amor-timental”.

Curioasă întâmplare, curioase consecințe. Dar dacă ați și știți ce se petrece acum cu omulețul nostru.

Toată ziua este asaltat cu tot felul de oferte. Ne mulțumim să spunem câte ceva din corespondența sosită ultimelor zile.

Ministerul de finanțe îi oferă post de consilier tehnic pentru ridicarea... valutei.

137 Case de Comerț îi oferă slujbe bine plătite, având nevoie de un odatot cu atâtă energie, 606 cereri în căsătorie semnate de domnișoare și văduvicioare aparținând 13 naționalități.

O spaniolă scrie, între altele, că se face foarte să înlocuiască cu succes pe cele trei doamne, din toate punctele de vedere.

O turcoaică scrie că a fost a treia soție a unui pașă și că ea ținea loc celorlalte femei, cari erau bătrâne...

3 domni, tovarășii ei o întreprindere oarecare din Smirna, fac și ei o ofertă favorabilă...

În fine, spațiul ne împiedică să continuăm și deci ne oprim. B. N. I. U.

INFORMAȚII

— Pentru că se vadă înțelesul în care guvernul la noțiunea „economii”, recomandăm cum mai are îndoieli despre concepția guvernului în această privință, lista de numiri făcute numai în câteva zile la diferite ministere, listă pe care o publicăm ziuar „Universul” din 30 Noembrie:

— În seșdinta din 26 Noembrie a Camerei, d. avocat Alexandru Șteflea a fost proclamat deputat de Constanța în locul vacant produs de demisiunea d-lui Gheorghe S. Popescu, Primarul Municipiului. Noul deputat este singurul supleant rămas pe lista partidului național-fărănaș. D-asa este Presedintele tinerețului național-fărănaș din organizația Constanța.

— D. Albert Tisher, a dăruit suma de 6000 lei Primăriei Municipiului în scopul de a fi împărțită săraților cu prilejul sărbătorilor care se apropie. Fapta d-lui Theiler nu poate rămâne uitată.

— La Bazargic s'a inaugurat Duminica trecută Ateneul popular Carol II sub președinția d-lui Gh. Bărbulescu, judecător la Tribunalul Caliacra.

— Prețul cerealelor marchează o continuă tendință de creștere: orzul vândut luni cu 17.000, Marți cu 21.000, Miercuri cu 23.000 a ajuns Vineri 28 Noembrie la prețul de 24.000 lei vagonul.

— În ziua de 7 Decembrie oriea 4 după amiază va avea loc în sala Elpis a dona zeșătoare literară și artistică organizată de Asociația pentru Emanciparea civilă și politică a femeii de sub președinția d-nei Maria G. Dimitriu Costăea. Va conferența domnii Nicolae Timișes despre opera lui Mihail Sadoveanu.

— Compania teatrului Maria Ventura va reprezenta Miercuri 3 Decembrie „Soarece de biserică”, la teatrul „Elpis”, cu d-ra Leni Caler și d. Romald Bulfiniski.

a luptei de clase. Capitalul nu vrea să se „întrezeze” la socialism.

Acasta explică de asemenea urletul de furie pe care în timpul din urmă căinii de pază al capitalului, Struve, Hessen, Milinkov și Kerenski, Dan și Abramovici, îl pornesc în contra bolșevismului. Gândiți-vă deci dacă înseamnă puțin: ultima nădejde de a restabili capitalismul, dispare.

Ce mai poate dovedi încă această turbare a inamicilor de clasă acest lătrat furios al vâleților capitalului, care nu fapturi în câștigat în med real o victorie decisivă pe frontul cel mai greu al edificării socialismului?

Lenin spune: Numai dacă ajungem să arătăm în practică țărănilor, avantajele culturale colective în comun, în artele și cooperative, numai dacă reușim să venim în ajutor țărănilor, organizând asociații, artele agricole, dacă clasa uvrieră care define puterea va dovedi real țărănilor că are dreptate, numai atunci va atrage efectiv și solid de partea sa multitudinea țărănilor.

Astfel pune Lenin chestiunea mijloacelor de întrebuințat, pentru a atrage țărăni de partea clasei uvriere, mijloacele de întrebuințat pentru a împinge țărănimia pe calea organizării Kolhozilor.

Anul ce s'a scurs a demonstrat că Partidul se achită cu succes de această însărcinare învingând energie toate obstacolele ce se ivesc în drumul său.

Țărăni mijlocii, zice Lenin, nu vor fi alături de noi în societatea comunistă, decât dacă le vom ușura și ameliora condițiile economice ale vieții. Dacă em putea să le dăm mâine 100.000 de tractoare de prima calitate dacă am putea să-i aprovizionăm cu benzină, să le procurăm conductori (știi foarte bine că deocamdată este o fantezie) țărănilor mijlocii ar zice atunci: „Sunt pentru co-

Premiile ziuarului „DOBROGEA”

Cupon No. 7

Strângeți aceste cupoane pentru participarea la trageri

— În cursul zilei și nopții de 27 Noembrie, pe frontiera județului Lăpușna s'au auzit salve de tunuri și julele de clopote. De pe malul român al Nistrului se distinge o frământare neobișnuită a populației în satele ucrainiene. Se pare că cerealele eștine exportate din Rusia acest an nu au plecat dintr-o țară fericită în toale.

— La redacție primim numeroase plângeri contra întreprinderi de pompe funebre „Bulandis” pentru faptul neomenos de a-și servi clienții. În numărul viitor vom întreprinde o anchetă pentru a stabili adevărul.

Rugăm pe toți abonații Ziuarului nostru care sunt în curent cu plata abonamentului, să ne comunice imediat locul și data nașterii precum și beneficiarii lor, pentru a se putea trimite polițele de asigurare gratuite ale Soc. An. de Asig. G-rale „Agronomul”.

— Domniii asigurați la societatea noastră sunt rugați a trece pe la biroul nostru Strada Mihail Em.nescu No. 1 începând din ziua de 17 Noembrie a. c. și până cel mai târziu 5 Decembrie a. c. între orele 10—12 a. m. și 4—6 p. m. pentru a primi lămuriri și a li se viza polițele de asigurare.

În caz de nevizare, ne declinăm orice răspundere pentru urii: arile decurgânde.

S. A. R. WATSON & YOEUELL

Agenție de Vapoare

Secția Asigurați

— În fiecare Sâmbătă și Duminică începând delo ora 6 p. m. au loc în saloanele parcului „Tataia” rezule serale dansante Muzica Bazei Navale de sub conducerea compozitorului Simion A. Zlatov delectează publicul.

— Cirula vineriuna că în viitoarea sezuine a Fundației Nobel, să se acorde României ilustrul premiu pentru activitatea noastră științifico-medicală.

Marele și Elegantul Restaurant Familiar

„GRAND”

În fie care seară este întâlnirea ELITEI CONSTĂNTENE

La ori ce consumație primește fiecare un bon care li dă dreptul să participe la marile premii care au loc în frumosul local „GRAND”

Tragera premilor au loc în fie care Marți și Joi Loterie bogată gratuită—Măncării alose Vinuri din cele mai renumite podgorii Un bogat bufet cu tot felul de răciuri alose

Renunmtea orcheștra sub conducerea maestrului Iancu Constantinescu delectează publicul cu cele mai moderne și clasice bucații

mună” (adică sunt pentru comunism). Dar pentru a face aceasta, trebuie mai întâi să învingem burgeziază internațională, trebuie să o obligăm să ne furnizeze acele tractoare sau trebuie să ridicăm productivitatea noastră la așa punct, ca să le putem fabrică noi înși-ne. Numai astfel chestiunea este pusă exact.

Astfel pune Lenin, chestiunea căilor de urmat pentru a furniza o tehnică modernă țărănilor mijlocii, pentru a-i câștiga la comunism.

Amul trecut a demonstrat că Partidul se achită cu succes de această obligație. Cum se știe, în primăvara anului 1930, vom avea pe câmp peste 60.000 de tractoare, peste un am vrom avea peste 100.000 și peste încă doi ani peste 220.000. Ceace nu are decât o „fantezie”. acum câțiva ani, poate fie realizat actualmente și chiar întrecut.

lata rațiunea pentru care țărănul mijlociu s'a întors spre „Comunism”.

Acasta, în ceace privește al treilea succes al Partidului.

lata principalele succese ale Partidului în cursul anului trecut.

Concluziune. Mergem cu toată viteza spre socialism prin industrializare, lăsând în urma noastră resturile seculare ale „vechii Rusii”. Noi devenim țara metalurgiei, a automobilului, a tractorului și când vom așeză această U. R. S. S. pe automobile și pe mușij pe tractor, atunci onorabilii capitaliști care se fâlesc cu „civilizația” să încere să ne ajungă. Vom vedea atunci care sunt țările menținute și care țările mapoate.

Dořiți o cămașe bună modernă „NADEJDEA“ din Galați. Adresați-vă cu încredere fabricii de lingerie bărbătească și efitină?
 Care grație mașinilor electrice perfecționate, satisface în mod conștiincios și prompt orice comandă. În depozitul fabricii se găsesc în permanență mari stocuri de lingerie bărbătească gata confecționate precum și cantități mari de poplinuri, zefiruri, dejalenuiri, și oxforturi pentru confecționări de comenzi
 Se primesc comenzi și cu marfa clienților
 Incercați și vă veți convinge „NADEJDEA“, Galați

Lista Marilor Premii ale Ziarului DOBROGEA

- Premiile oferite de ziarul nostru:
- 1] Un premiu în numerar oferit de ziarul Dobrogea de lei **2000**.
 - 2] Un premiu în numerar oferit de ziarul Dobrogea de lei **1000**.
 - 3] Un premiu în numerar oferit de ziarul Dobrogea de lei **1000**.
 - 4] Trei abonamente anuale pentru ziarul Dobrogea.
 - 5] O statueta elegantă de birou, oferită de Librăria Socec & Co. sucursala Constanța.
 - 6] Diferite articole de papetărie și librărie, oferite de Librăria Socec & Co., sucursala Constanța.
 - 7] Un ciasmic de masă cu calendar perpetuu lucrat artistic în juvelit oferit de marele Magazin de ciasmicărare Pincus Hagî Șapira Str. Carol No. 22 Constanța.
 - 8] Un costum de haine bărbătesc după alegere și comandă, oferit de Atelierul de croitorie civilă și militară Șerban Mocanu diplomat al Academiei superioară din București, str. Ștefan cel Mare No. 16 Constanța.
 - 9] O garnitură de blană pentru un mantou de Damă, oferită de Atelierul de Blănărie de lux Remus Popa & David Kaufman [sucursala magazinului la Milion] str. Carol No. 74 Constanța.
 - 10] Șase cămași elegante după măsura căștigătorului, oferită de Fabrica Nădejdea din Galați str. General Bertelot No. 5.
 - 11] O scrumieră artistică orientală cu statueta ei, oferită de magazinul de ciasmicărare I. K. Bogosian str. Carol Constanța.
 - 12] 12 fotografii cărți poștale și un tablou, oferite de cunoscutul atelier fotografic Regal C. Grigorescu str. Carol Constanța.
 - 13] O poliță de asigurare Viață regulată cu vizită medicală în sumă de lei 50.000 achitată pe un an de zile, oferită de Soc. Anon. de Asig. Generale Agronomul din Arad, regionala Constanța.

Din lipsă de spațiu suntem nevoiți a publica în numărul viitor complectarea tabloului de premii.

14] 15 Plăci de patefon dansuri diferite oferă marele magazin de instrumente muzicale P. A. Limbidi str. Carol No. 33 C-ța.

15] Un aparat de Radio Telefunken cu 3 lămpi oferite de marele magazin cu aparate de Radio și accesorii. Inginer Răder str. General Manu Constanța.

16] Un tablou splendid lucrat, în ulei, oferit de magazinul special de încadrări de Tablouri și Picturi. Rameta Str. Scarlat Vărnab 13

CETĂTENI!

Asigurați-vă viața și avutul numai la Societatea „AGRONOMUL“.

Marile premii oferite de ziarul nostru DOBROGEA

Spre a complăce mai mult cititorilor și abonaților, ziarul Dobrogea acordă o serie de premii prin tragere la sorți.

De aceste premii vor putea beneficia atât abonații ziarului, cât și toți cititorii, strângând 30 cupoane, care vor fi detașate din pagina 3 a ziarului, începând cu No. 1.

Cupoanele vor fi trimise în serie completă administrației ziarului menționându-se numele exact cu strada și numărul spre a se putea emite bonurile de participare la premii, cu opt zile înainte de tragere. Persoanele care nu vor avea toate cupoanele, vor putea obține de la administrația noastră toate numerele, plăind costul dublu a gazetei. Separat de aceste trageri, Societatea Anonimă de Asigurări generale „AGRONOMUL“, oferă tuturor abonaților gazetei noastre o poliță de asigurare de 20.000 lei cu amortisment prin tragere la sorți, **absolut gratuită**, pe o lună, de care vor putea beneficia, numai abonații în curent cu plata abonamentului pe un an de zile, rămânând ca ratele viitoare să se trimeată direct societății de asigurări generale „Agronomul“ dela care vor primi prospectele cu detalii.

Astfel dăm posibilitatea fie căruia de a câștiga mulțumită ziarului nostru suma de 20.000 lei. Pe lângă asigurările de amortisment prin tragere la sorți Societatea de asigurări generale „Agronomul“ mai contractează în condiții avantajoase asigurări în toate ramurile ca: Viața regulată cu vizită medicală, Incendiu, Grădină, Auto-casco, Transport, Furt prin spargere, etc.

Fiind unica gazetă de provincie care merge pe urma marilor cotidiene din capitală sperăm în concursul tuturor dobrogenilor. Numai astfel vom putea ajunge la scopul dorit de a avea o gazetă cu adevărat serioasă.

GEASORNICĂRIE ȘI GIUVAERGERIE ISAC LANOBEL

CONSTANȚA - Str. Carol No. 46 - CONSTANȚA
Mutat din str. Carol 41

Execută în condiții ireproșabile ori ce fel de lucru atingător acestei branșe, cu prețuri absolut de concurență

HAINA-I OMUL

Doamne, domni sau Domnișoare
 Astăzi știe oricare
 Că nu e nimic pe lume
 Decât să' un falnic nume.
 Or știut e de-orce domn:
 Haina face omul om.
 Ca atare valorează
 Mult un croitor de vază,
 Căci el ori și ce deșeer
 Mi fi'l scoate tot perfect...
 Să vezi doamne în mantouri,
 Robe, rochi cu picouri,
 Cât de șic mi le arată
 De-i bătrână, pare fată
 La vezi domni în haine bune
 Zici că nu e om pe lume
 Elegant și minunat
 Ca Don Ioanul înbrăcat,
 Ce credeți c'au oferit
 Bani mai mulți decât boerul?
 Nu, dar haina lor bogată
 Bagă'n draci pe ori ce fată.
 Înă ce a ce e minune
 S'ai un croitor de lume
 Să-și lucreze după plac
 Ori ce haină, chiar și frac,
 Să-ți vină turnat pe tine,
 Să te aranjeze bine.
 Asta-i idealul lor,
 Fala croitorilor.
 Și fă'n cănta cât anu
 Venit la Șerban Mocanu
 Diplomat de Academie
 Și maistru'n Croitorie.
 Este tânăr cu gust fin
 Iar la preț nu e meschin
 Este prompt și n'ai habar:
 Luafă adresa din ziar.
 Strada e Ștefan cel Mare
 Număr șaisprezece are.

LA TREI BRAZI

Costache Petrescu cu 24 copii
 Str. Ștefan cel Mare, 74.—Constanța

Magazin asortat în permanență cu tot felul de Olărie, Tâmplărie și Dogărie. Cu prețuri de concurență

A SOSIT Marele CIRC LUCIA PROSERPI

Citiți și răspândiți ziarul Dobrogea

CA ELEGANȚA IMPUNE RESPECT!!! ESTE UN ADEVAR!

Deci Onor. Publicul Constanțan se poate îmbrăca bine, elegant și efitin numai la

CROITORIA Marin Crăciun

Diplomat și Medaliat cu Medalie de aur de la concursul de lucru din Paris

Strada Carol No. 113 (lângă Hotel Căciulă) vis-a-vis de fosta Grădină Publică.—Constanța

Croitorie Bărbătească de primul rang, se confecționează tot felul de vestiminte, civile, militare uniforme școlare, sporturi etc.

Confecțiuni de damă ca: Taioare, Pardesiuri și Mantouri cu fason bărbătesc și de damă.

Croială specială pentru a masca diferite diformități ale corpului.

Deviza mea este croială, eleganță, execuție promptă și lucru conștiincios, spre a'mi asigura o vastă clientelă.

Totdeauna în curent cu modelurile cele mai noi ale sezonului.

Rog a mă vizita orândune cu comenziile D-vs. Promițându-vă că veți fi pe deplin satisfăcuți.

Tipografia „LUCRATORII ASOCIAȚII“. — Constanța